ХЫПАР

1999 çулхи июлĕн 30-мĕшĕнче тухма пуçланă

КИЛ-ÇУРТ, ХУШМА ХУÇАЛĂХ

26 (823) №, 2015, июль/утă, 2 Хакĕ ирĕклĕ

12+

ШУПАШКАРТИ ТĔП ПАСАРТИ ХАКСЕМ

/июлĕн 1-мĕшĕ тĕлне/

Килограмм	тенкĕ
ПАХЧАÇИМĔÇ	
Çĕрулми /кивви/	20-25
Çĕрулми /çĕнни/	40
Купăста	25
Сухан	40
Кишĕр	65-70
Ыхра	170-200
Хăяр	25-40
Кабачок	25
Хĕрлĕ кăшман	40
Помидор	30-80
Пылак пăрăç	100-120
Тăварланă хăяр	120
Йăçĕтнĕ купăста	120
Баклажан	100
УЛМА-ÇЫРЛА	
Панулми	50-120
Иçĕм çырли	120-200
Апельсин	70-120
Лимон	80-120
Банан	50-65
Мандарин	70-120
Çĕр çырли	150-180
Абрикос	100-120
Нектарин	110-120
Персик	75-100
Черешня	180
Груша	80-100
Арпус	30
Дыня	70
ÇĂНĂХ-КĔРПЕ	
Тулă çăнăхĕ	29
Вир кĕрпи	32
Хура тул -»-	56-60
Тулă -»-	25
Манна -»-	30
Рис -»-	55
Пăрçа	30
* * *	
Сахăр песукĕ	44-46
Пыл	300-350
АШ-КАКАЙ	
Ĕне ашĕ	200-350
Сысна ашĕ	200-350
Сурăх ашĕ	200-350
Пĕвер	120-150
Пăре	70-80
Чăх	180-200
Салă	100-160
* * *	
Çăмарта /теçетке/	45-56
ПУЛĂ	
Шăнтнă скумбри	200
-»- сельдь	140-160
Мойва	160
Треска	200-250
Шăла пулă /судак/	180-250
Çупах /лещ/	100
Карп	180-200
Çуйăн /сом/	180-250
СĔТ-ТУРĂХ	
Сĕт /литр/	33
Хăйма	200
Тăпăрч	170-180
Сыр	200-300
Услам çу	200

Хăяр мĕншĕн йăçĕ?

Хăшпĕр чухне тем пек тăрăшса пăхнă хăяр та йăçенкĕ пулать. Мĕншĕн, тата хăяр йăçекленесрен мĕн тумалла?

Вероника КОРАБЛЕВА.
Шупашкар хули.

Тепĕр чухне алла хăяр тытатăн – симĕс, тăрĕ, кăтрашка – шăршипе çăвара сĕтеклĕх анать. Çыртатăн çеç – кăмăл пĕтет: хăяр йăçĕ, çиме юрăхсăр. Паллах, хăшпĕр хăярăн вĕçне касса пăрахсан, хуппине шуратсан аптрамасть пек. Анчах тепринпе апла туни те пулăшмасть.

Хăярăн 95% – шыв. Унта кăштах çеç белок, çу, углевод пур. Хăяра йăçеклĕх паракан вещество – кукурбитацин. Йăçеклĕх – ăсен-тăран стреса лекнипе пуçтарăнать. Эппин, çимĕçе нăрĕк, тутлăхлă япаласем çитмеççĕ е ытлашши. Хĕвел питĕ хытă хĕртнине те кăмăлламасть хăяр, çутă çитмесессĕн те кăмăлсăр. Тăпра ытлашши йăçенкĕ е сĕлкĕш пулма пултарать. Çеçке çăралса кайнă е лапчăнса сиенленнĕ, çимĕç патне сĕткен çитеймест – хăяршăн каллех стресс, сăлтав, эппин.

Халĕ хăяр мĕншĕн йăçĕ пулнине пĕлтĕмĕр. Ăсентăранăн биологине, пурнăç условине пĕлни ăна пăхассине çăмăллатать. Хăяр йăранне уçă çĕрте хатĕрленĕ чухне çаксене шута илмелле:

♦ Йăрана çăллĕ хăмерен е улма-çырла тĕмĕсенчен çурçĕр енне лартмалла. Ялан хĕвел ăкет-тĕк сулхăнлатакан япала лартсан аван.

♦ Ыттисене пусаракан ăсен-тăранпа /агрессорсем/ юнашар лартмалла мар. Пусаракан ăсен-тăран шутне хăмла çырли, хура хăмла çырли, çĕр çырли, кавăн-кабачок таврашĕ кĕреççĕ. Вĕсем хăйсен таврашĕнчи лаптăка йышăнма тăрăшаççĕ, хăйсенчен хăратма ятарлă вещество сывлăша кăлараççĕ имĕш. Йывăç-курăк чĕлхипе вăл: «Кай кунтан, ку çĕрсем манăн!» тенине пĕлтерет. Хăяр вара тарма тăрăшать.

Хăяра тивĕçлĕ йĕркепе акса тумалла:

1. Йăрансене çăллĕ тумалла, тăпра 15 градус ăшăнсан çеç хăяра акма юрать. Пирĕн тăрăхра вăл – май уйăхĕн вĕçĕ.

2. Органика мульчипе – тислĕкпе е торфпа йăрана витессине каяраха хăвармалла. Тислĕкпе асăрхануллă пулмалла: ытлашши азот лексен хăяр пысăк çитĕнет, анчах йăçенкĕ пулать.

3. Шăрăх та типĕ çулла е хирĕçле – сивĕрех, çумăрлă çулсенче хăяр йăранне хăтĕлемешкĕн тент карсан аван. Тент çурма тĕксĕм пленка е çăхе пусма пулмалла. Вăл хăяра ытлашши хĕртекен хĕвелтен те, тăтăш çумăртан та хăтĕлемелле. Çумăрлă çанталăкра хăяра çутă çитмесрен хăрама кирлех мар: хăяр джунглирен тухнă ăсен-тăран. Сулхăн ăна питех кансĕрлемест.

4. Йăран пулмалли вырăнти тăпра йăçенкĕ пулсан унта пурă çăнăхĕ сапмалла /извеçлемелле/.

5. Хăяр ирĕклĕхе юратать. Çеçкесене йĕркелесе тăмалла, ытлашши чăтлăхланса каясран сайралатмалла.

♦ Теплицăра ăстернĕ чухне те тăпрана кăпкалатса, апатлантарса тăрассине манмалла мар.

♦ Шăрăх, типĕ çанталăкра теплица кантăкне пурă шывĕпе сăрламалла. Теплица чăречисене, алăкне ирĕкрипе теплицăри температура пĕр пекрех чухне çеç уçă тытмалла. Температура выляса тăрсан хăяр чирлет – йăçенкĕленет.

Ку çул хăяр мĕнле пулĕ? Çакна хăяр çеçке çурма пуçласассăн палăртма пулать. Аçа тата ама чечексене шутласа пăхăр. Ама чечексем нăрĕк, сĕтекленнĕ – шăркаланма хатĕр. Аçа чечексем типĕ тата пĕчĕкрех. Аçа чечек нумайрах пулсан хăяр лайăх пулать, анчах йăçекленме пултарать.

Хăяр тытăннине пăхмалла. Енчен те хăяр тĕвĕленесси вăрăма кайрĕ-тĕк, йăçĕ çимĕç нумай пулĕ.

Селекционерсем пирĕн тăрăхра туса илмелли хăярăн гибрид F1 сорчĕсем çаксем: Буян, Кузнечик, Зеленая волна, Марьина роща, Мальчик с пальчик, Муравей, Чистые пруды. Вĕсем ятарласа кăларнă сортсем, питех йăçекленмеççĕ, стреса парăнмаççĕ.

Килте хăяр вăрлăхĕ тăвас тесен çакна шута илмелле. Хăшпĕр сортсене /F1 текеннисене/ килте вăрлăх хатĕрлеймĕн. Ятарлă технологие пăхăнмалла ку вăрлăха тумашкăн.

Феникс текен сорт тухăç аван парать. Вăрлăх тума хăварас тесен хăяра сăнаса пăхăр: виç енлĕ тата тăват енлĕ хăярсем пулаççĕ. Тăваткал енлине вăрлăх валли хăвармалла. Вăл ама хăяр, унран лайăх вăрлăх пулать. Ăна хуппи сарă-хăмăр тĕслĕленсен татмалла. Татнă хăяра пĕр-икĕ эрне тĕттĕмрех çĕрте выртттармалла. Хăяр хăмăртарах тĕслĕ, куштăрка хупăллă, кăштах çемçелчĕ-тĕк вăррине кăларма вăхăт. Унăн пуçне те, вĕçне те касса пăрахмалла.

➡ • 2 стр.

Ытлашшине иртмеллех

Час-часах пахчаçăсенчен помидор тĕмĕсен аялти çулçисене татнине илтме пулать. Эпĕ çулçăсене татмастăп, сарăхнисене çеç иртетĕп. Сарăхнă çулçăна иртни чир ересрен упрать тейĕпĕр. Чĕрĕ, сывă çулçăна иртнинче мĕн усси пур?

Кристина СТЕПАНОВА.
Элĕк районĕ.

Ăста пахчаçăсем помидор тытăнса ăснĕ вăхăтра ытлашши çулçăсене иртеççĕ. Çак ĕçе тĕмĕн пĕрремĕш çупкамĕнчи помидорсем тĕвĕленсенех пуçламалла. Тĕвĕленнĕ çупкам айĕнчи çулçăна касса илмелле, каярах çăлти çупкамсем тытăнаççĕ, вĕсенне те аялти çулçисене татмалла. Çакă помидора аталанма кансĕрлемест. Пачах хирĕçле – хăвăртрах ăсме, пиçме май парать. Мĕншĕн тесен çимĕççем çупкам айĕнчи çулçă хăвачĕпе мар, çăлерехри çулçăсем сĕткен турттнипе ăссе пиçеççĕ. Аялти çулçăсем пушшех те çимĕçе ăсме кансĕрлеççĕ – сĕткене хăйсем валли туртаççĕ.

Помидор тĕмĕн 13-15 çулçă пулсан çителĕклĕ. Çăра çеçке çутă ăкессине те пĕчĕклетет, çимĕçе аталанма кансĕрлет.

Пĕлме интереслĕ

● Çĕр çине кашни кун 27 тонна космос тусанĕ ăкет. Çулталăк хушшинче 10000 тонна тусан Çĕр çине анать.

● Эрешмен картин çиппине Çĕре чи çывăх Центавр созвездийĕн çăлтăрĕ патне тăсас пулсассăн çак çип йывăрăшĕ пилĕкçĕр пин тонна тайнă пулĕччĕ.

● Космосра сасă çук, мĕншĕн тесен сасăна сарăлма сывлăш та, нимĕн те çук.

Кун мĕнпе паллă

Июль, 2 – Спорт журналисчĕсен пĕтĕм тĕнчери кунĕ.

Июль, 3 – ÇÇХПИ /ПАИ /ГИБДД/ГАИ/ çуралнă кунĕ. 90 çул.

Июль, 4 – Кооперацин пĕтĕм тĕнчери кунĕ.

Июль, 5 – Тинĕс тата юханшыв флочĕн ĕçченĕсен кунĕ.

Июль, 6 – Пĕтĕм тĕнчери чуптăву кунĕ.

Июль, 7 – Иван Купала кунĕ. Иоанн Предтеча çуралнă кун.

Июль, 8 – Раççейри çемье, юратупа шанчăк кунĕ. Юрату кунĕ.

Вулакансем ыйтнипе

Пенсие куçарма пулать-и?

Мĕнле тӳлеççĕ-ши упăшки пенсине /вилнĕ пулсан/ арăмне? Енчен те вăл килте пĕччен пурăнмасть /ывăлĕ, кинĕ, мăнукĕсем пур/ пулсан?
Т.СОВИНА.

Шăмăршă районĕ.

Çырури ыйтуран паллă мар: арăмĕ малашне упăшки пенсине илме «çемьене тăрантаракан вилсен» текен йĕркепе куçма шухăшлать-ши е упăшкин илсе ĕлкĕреймен юлашки уйăхри пенсийĕ пирки сăмах пырать.

Вилнĕ çыннăн юлашки уйăхĕнчи пенсине илес тесессĕн вăл пурăннă вырăнти Пенси фончĕн Управленине çак документсене тăратмалла:

– юлнă пенсие пама ыйтса çырни;

– пенсионер вилнине çирĕплетӳ хучĕ;

– пĕрле пурăнни çинчен çирĕплетекен хут /мăшăрлану хучĕ е çемье йышĕ пирки справка/, паспортри регистраци палли;

– паспорт.

Вилнĕ пенсионерпа пĕрле пурăннă ытти тăванĕсен те /ачисен, ашшĕ-амăшĕн, мăнукĕсен, кинĕн, кĕрӳшĕн, аппăшĕн е йăмăкĕн, шăллĕн е пиччĕшĕн/ юлнă пенсие илме ыйтса çырма, документсем тăратма ирĕк пур. Кун пек чухне пенсие ыйтса çыракансене пĕр пек пайласа параççĕ.

Илсе ĕлкĕреймен пенсие илмешкĕн Пенси фондне çур çултан кая юлмасăр каймалла.

Çур çул иртнĕ хыççăн çав укçа вилнĕ çыннăн еткерлĕхĕ шутне куçать.

Тепĕр тĕслĕх – арăмĕ вилнĕ упăшкин пухăнса пыракан пенси пайне илесси. Халĕ вăйра тăракан саккунпа арăмĕн вилнĕ упăшкин пухăнса пыракан пайне илме ирĕк пур. Пенси фондне кайса ыйту çырмалла, документсем тăратмалла.

Виççĕмĕш тĕслĕх – кăçалхи январĕн 1-мĕшĕнче вăя кĕнĕ саккунпа арăмĕ малашне вилнĕ упăшкин пенсине илсе тăма пултарать. Кун пек чухне хăйĕн пенсине илме пăрахать. Нумай чухне арçыннăн пенсийĕ хĕрарăмăннинчен пысăкрах. Эппин, хăваннине хăварса мăшăрăн пенсине илсе тăма пуçласан тупăшлăрах пек туйăнать. Анчах кунта тĕрлĕ самантсем сиксе тухаççĕ. Çемьене тăрантаракан вилнĕ хыççăн унăн пенсине мăшăрĕ валли 55 çул тултарнă хыççăн ĕмĕрлĕхех куçарма ирĕк пур. Пенсие вилнĕ кунран пуçласах параççĕ. Анчах та эсир малашне вилнĕ мăшăрăр илсе тăнă пенси виçи чухлĕ илеймĕр. Мĕншĕн тесен кун пек чухне пенсие шутлас йĕрке урăх формулăна пăхăнать. Тĕслĕхрен, ватлăхпа илсе тăракан пенсин база пайĕ икĕ хут пĕчĕкленет. Мăшăрăр илсе тăнă хушма пособисем кĕмеççĕ. Ĕç ветеранĕ, орденшăн хисеплесе паракан хушма укçа, тата ытти хăшпĕр çăмăллăх вилнĕ мăшăрăн пулнă пулсан сирĕн çине куçарнă чухне кĕмест.

Çавăнпа сирĕн кирлĕ чухлĕ ĕç стажĕ пулсан ватлăхпа паракан пенси çемьене тăрантаракан вилнĕ пирки /по случаю потери кормильца/ илсе тăрас пенсирен нумай чухне пысăкрах. Çавăнпа хăварăн ватлăха пула илекен пенсие пăрахса тăрантараканăн пулнă пенсийĕ çине куçас тесен Пенси фондне кайса канашламалла. Вĕсем сире хăш пенси пысăкрах пулассине шутласа парĕç. Унтах мĕнле документсем кирлĕ пуласса та ăнлантарĕç. Пĕтĕмĕшле илсен документсен маларах асăннă пуххинех хатĕрлемелле.

Хăяр мĕншĕн йӳçĕ?

/Вĕçĕ. Пуçламăшĕ 1-мĕш стр./

Вĕçне – çуррине яхăнах. Юлнă варринчен вăрăсене хырса кăларăр та стакана ярăр. 2-3 кун стаканта хăйĕн йăлмакинче йӳçет. Ку – вăрра йăлмакаран тасатма çăмăллатать. Стаканран кăларнă вăрлăха темиçе хут чӳхемелле те типме çӳхен сарса хумалла. Пулчĕ те. Типнĕ хыççăн хут е пусма хутаça хурса пӳлĕмри температурăра тĕттĕмрех çĕрте упрамалла. Хăяр вăррин шăтаслăхĕ вăрах упранать – 6-7 çул.

Вăрлăх туяннă чухне мĕне тĕпе хумалла-ха?

Хăяра чĕрĕлле салат туса çиме е тăварламалăх çитĕнтерессине шута илмелле.

Салат валлилĕххисем – шурă йĕпленчĕксемлĕ, хуппи çемçе, вăрри вĕтĕ.

Тăварламалли-маринадламаллисем сайра шатрашкаллă, йĕпленчĕкĕ хура тĕслĕ. Кусенчен чылайăшĕ Раççейре кăларнă сортсем. Вĕсем: «Водолей», «Засолочный», «Соловей F1», «Настоящий полковник F1» т.ыт.те.

Голланди сорчĕсем «Герман F1», «Темп F1», «Эколь F1».

Германи сорчĕсем «Адам F1», «Отелло F1», «Изящный»...

Вăйлă туратланакан тата пĕр çеçкеллĕ хăяр сорчĕсем пулаççĕ. Ку та пĕлтерĕшлĕ. Вăйлă туратланаканнисене уçă çĕрте çитĕнтерме аванрах.

Хăяр мĕнле тĕвĕленсе тытăннине шута илмелле – хăй е вĕлле хурчĕ тĕвĕлентерет. Халĕ партенокарпический текен хăяр сорчĕ ытларах. Хăех шăркаланать тенине пĕлтерет вăл. Вĕлле хурчĕпе тĕвĕленекеннисене пыл хурчĕ пур çĕрте акма юрать.

Çутçанталăк парни

Вăрмана – çырлана

Вăрмана çырла е кăмпа пуçтарма каяс тесессĕн чи малтан тумтиртен пуçламалла. Тăхăнасси, паллах, çанталăк мĕнле тăнинчен те килет. Шăрăх çанталăк тăрсан та кĕске йĕмпе /шорты/ кĕске çанăллă футболка вăрманта юрăхлă мар. Никамăн та вăрăмтуна-ӳпре апачĕ пулас килмест ĕнтĕ. Вăрăм çанăллă кĕпе, шăлавар тăхăнмалла. Çирĕп пусмаран çĕленĕ спецовка пулсан аван. Пуçа хӳтĕлесси пирки те манмалла мар: хĕрарăмсене тутăр юрать, арçынсен кепка е капюшон пулмалла. Вăрманта çӳренĕ чухне сăвăс лекме пултарасса та ан манăр. Вăхăт-вăхăт пĕр-пĕрин пит-куçне ӳт-пĕвĕн ыти уçă вырăнĕсене пăхкаласа тăмалла.

Вăрмана каяканăн хăйпе пĕрле пекĕ илмелле. Паллах, çĕçĕ те илме юрать пек. Анчах ахаль çĕçĕ хăрушлăх кăларса тăратать. Вăрманта такăнса е шуса ӳкесси пур – тăрăнма пултарать. Типĕ çĕрте çӳреме палăртатăр пулсан урана кивĕ кеда е крассовкă юрăхлă. Çумăрлă çанталăкра резина атăран лайăххи çук.

Татнă çимĕçе хумалли савăт мĕнле пулмалла? Çырла пуçтарма пысăках мар савăтсем илмелле: пĕчĕк пурак, бидон, карçинкка. Пысăк савăта нумай çырла тултарсан лапчăнса илемсĕрленет çеç мар, унăн пахалăхĕ те çухалать. Паха, витаминлă çырла пуçтарас тесен ăна пиçсе çитсен çеç татмалла. Пиçнĕ çырлана организм лайăх йышăнать. Вăрман çырлисем килте ӳстерекеннисенчен усăллăрах теççĕ.

Хурăн çырли пиçнĕ вăхăт халĕ. Çак çырлара организма кирлĕ ялапа питĕ нумай: С, B_1, B_6 витаминсем, тĕрлĕ йӳçеклĕхсем, фруктоза, глюкоза, тимĕр, марганец т.ыт.те.

Хĕл валли çырла çулçине те типĕтсе хатĕрлеççĕ. Типĕтнĕ çеçкерен чей вĕретеççĕ. Вăл вархырăм ĕçне лайăхлатать, чĕрене, пĕвере, пӳрене ырă витĕм кӳрет. Çырлана тĕрлĕ мелпе упрама пулать: шăнтса, типĕтсе е вареникомпот туса.

Хурăн çырли хыççăнах йĕркипех тĕрлĕ çырла пиçме пуçлать: июльте хура çырла, пĕрлĕхен, кăвак çырла. Августра шур çырли, кĕтмел çырли пулса çитет.

Çырла пахалăхĕ, усăлăхĕ чакасран çак ансат йĕркене пăхăнмалла.

♦ Пуçтарнă чухне тĕрлĕ ялаласемпе усă курма ан васкăр – ӳсен-тăрана амантать, çырлана ватать. Çырла тĕмĕсене тăпăлтарма, хуçкаласа, таптаса пĕтерме юрамасть.

♦ Пиçсе çитмен çырла кайран пиçмест, çавăнпа пиçнине çеç пуçтармалла.

♦ Çырлана ирхине е каçхине, кăшт уçăрах чухне пуçтармалла: пахалăхлăрах пулать.

♦ Пуçтарнă çимĕçе хĕвел лекмен вырăна – сулхăнрах çĕре хумалла. Хĕвел питтинче тăратсан çырла пахалăхĕ те, илемĕ те чакать.

♦ Çырлана пысăк савăтсене пуçтармалла мар: лапчăнса пăсăлать.

♦ Çул çинче чухне те савăтсене хĕвелтен хӳтĕлемелле.

Саламлатпăр

Юратнă мăшăра, аннене, асаннене, кукамая – Çĕрпӳ районĕнчи Мамликассинче пурăнакан Альбина Никифоровна ЕФИМОВĂНА – юбилейпе чун-чĕ ререн, ăшшăн саламлатпăр. Сывлăху çирĕп, ĕмĕрӳ вăрăм пултăр, телейӳ яланах çуманта çӳретĕр. Мĕн ĕмĕтленни пурнăçланса пытăр. Малашне те çакăн пек ырă кăмăллă, маттур, ĕçчен пул. Этир санта мухтанатпăр, эс пурришĕн Турра тав тăватпăр.

Куллен хавас чунта çӳре,
Ялан пул эс тирĕнте пĕрле.
Мăшăрĕ, ывăлĕсемпе хĕрĕсем, кĕрӳшĕпе кинĕсем, мăнукĕсем.

ÇАНТАЛĂК

КУН ТĂРШШĔ

	кăнтăрла	çĕрле
02.07	+ 24	+ 16
03.07	+ 17	+ 12
04.07	+ 19	+ 17
05.07	+ 21	+ 16
06.07	+ 15	+ 11
07.07	+ 16	+ 10
08.07	+ 17	+ 11

	Уйăх кунĕ	
02.07	17.31	уйăх тулать
03.07	17.30	18 у.к.
04.07	17.28	19 у.к.
05.07	17.26	20 у.к.
06.07	17.25	21 у.к.
07.07	17.23	22 у.к.
08.07	17.21	23 у.к.

Кун тăршшĕ 17.21 минут пулать, 18 минут кĕскелет. Июлĕн 2-мĕшĕнче уйăх тулать, катăлма пуçлать.

Тĕпелте чухне

Улма-çырла тирпейлетпĕр

Çырлана хĕл валли упрамалли çăмăл та хăвăрт меслет – вăйлă шăнтни. Хальхи холодильниксен çимĕçе хăвăрт шăнтмалли майĕ пур. Хăвăрт шăнтнă çимĕçре витаминсем, ытти усăллă ялаласем лайăх упранаççĕ. Тĕсĕ, хапи чĕрĕ чухнехиллех юлать. Енчен те килте хăвăрт шăнтакан морозильник пулсан, çимĕçе упрамалăх вырăн тупăнсан çемье хĕлле витаминсăр аптрамĕ.

Тĕрлĕ çырлан шăнтмалли мелĕ-меслечĕ хăйĕн. Анчах та пĕр çирĕп йĕрке пурах.

1. Шăнтма хатĕрленĕ çырлана суйламалла. Пăсăлнă, хурт çинĕ, ытлашши пиçсе çемçелнĕ çырла шăнтма юрăхлă мар. Чăмăр, лайăх пиçнĕ, таса çимĕçе суйламалла.

2. Улма-çырлана пĕрре хатĕрлемелĕх хутаçсене тултарса хумалла: хĕлле усă курма меллĕ.

3. Шăнтнă чухне малтанах питĕ сивĕ – 24 градус камерăна хумалла. Шăнса ларнă хыççăн упрама холодильникри – 18°çителĕклĕ.

4. Шăнтнă чухне сивĕ хăвăрт, пĕр тикĕс лектĕр тесе хутаçсене 5-6 сантиметртан хулăнрах тултармалла мар.

5. Упранă чухне çырлана ирĕлтерме юрамасть. Пĕрре ирĕлсе тепре шăнтнă çимĕç пахалăхĕ чакать.

6. Морозильник, паллах, нӳхреп мар. Пĕчĕк вырăна нумайрах кĕтĕр тесен хăшпĕр çимĕçĕн /слива/ вăррине кăлармалла. Хăшпĕр çимĕçе тĕсне упрама, хапине пĕчĕклетме дуршлагпа вĕрекен шыва чиксе 3-4 çеккунт тытмалла.

Çĕр çырлине типĕтме меллĕ

Çĕр çырли улăх-çаранта, çырма-çатра çыранĕсенче лайăх ӳсет. Хурăн çырли алăпа тытсассăнах ӳкет пулсан çĕр çырли тунинчен пачах хăпасшăн мар. Ăна тунипех татса çыхăсем туса карçинккана пуçтарма юрать, киле таврăнсан тунинчен иртсе тирпейлемелле. Кун пек чухне çырла лапчăнмасть. Çĕр çырлине чечек чашкипе пĕрлех типĕтме, варени пĕçерме юрать. Çырла таса пулсан ăна çума кирлех те мар. Çĕр çырлине çеçкипех çыхăласа типĕтме меллĕ. Çыхăсене хĕвел лекмен, çил вылякан çĕре канра çине çакмалла. 5-7 кун типĕтмелле. Типнĕ çырлана çеçки мĕнĕпех хуçкаласа кĕленче савăта тултарса упрамалла.

Варени пĕçеретпĕр

1 кг çĕр çырли, 300 мл шыв, 800 г – сахăр. Кастрюле шыв ямалла, вĕреме кĕрсен – сахăр, пăтратса тăрса ирĕлтермелле те çырла хушмалла. Тумлатнă варени сарăлса кайми пуличчен пĕçермелле. Пăтраткаласа тăмалла, кăпăка пуçтармалла. Хатĕр варение стерилизациленĕ банкăсене тултарса хупмалла.

Мармелад

Çĕр çырли 1 кг, сахăр – 1 кг, лимон йӳçекĕ 3-4 г, панулми сĕткенĕ – 250 мл. Çуса тасатнă çырлана сăтăрса ала витĕр кăлармалла, сахăрпа хутăштарса пĕçерме лартмалла. Çăраличчен вăйсăр çулăм çинче вĕретмелле, лимон йӳçекне, панулми сĕткенне хушмалла. Унтан çулăм çинчен илсе стерилизациленĕ банкăсене тултарса хупмалла.

ТЕЛЕРАДИОПРОГРАММА

июль, 6-12

6 тунтикун

1 КАНАЛ

5.00 «Доброе утро»
9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.35, 3.00 Новости
9.15, 4.25 Контрольная закупка 12+
9.45 «Жить здорово!» 12+
10.55, 3.25 Модный приговор
12.20 «Сегодня вечером» 16+
14.25, 15.15, 1.35 «Время покажет» 16+
16.00 «Мужское / Женское» 16+
17.00, 2.25, 3.05 «Наедине со всеми» 16+
18.45 «Давай поженимся!» 16+
19.50 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
21.35 Т/с «СОБЛАЗН» 16+
23.50 Т/С «ВОДОЛЕЙ» 18+

РОССИЯ 1

5.00, 9.15 Утро России
9.00, 11.00, 14.00, 17.00, 17.30, 20.00 Вести
9.55 «О самом главном»
11.35, 14.30, 17.10, 19.35 Местное время
11.55 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
12.55 «Особый случай» 12+
14.50 Вести. Дежурная часть
15.00 Т/с «ПОСЛЕДНИЙ ЯНЫЧАР» 12+
16.00 «Рассудят люди» 12+
18.15 «Прямой эфир» 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «ЧУЖОЕ ГНЕЗДО» 12+
23.40 Х/ф «ДНЕВНОЙ ПОЕЗД» 16+
1.45 Т/с «ЗАКОН И ПОРЯДОК-20» 16+
3.30 Комната смеха

ЧТВ

6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чăваш ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Утро Чувашии
8.07-8.10, 8.35-8.41 Утро Чувашии
11.35-11.55 Вести-Чăваш ен
14.30-14.50 Вести-Чувашия
17.10-17.30 Вести-Чăваш ен
19.35-20.00 Вести-Чувашия

НТВ

6.00 «Кофе с молоком» 12+
9.00 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.20 Сегодня
10.20 Суд присяжных 16+
11.25 «Суд присяжных. Окончательный вердикт» 16+
12.30 Обзор. Чрезвычайное происшествие
13.20 Т/с «ГОРОД СОБЛАЗНОВ» 16+
15.05, 16.20 Т/с «МОСКВА. ТРИ ВОКЗАЛА» 16+
18.00 «Говорим и показываем» 16+
19.40 Т/с «НОВАЯ ЖИЗНЬ СЫЩИКА ГУРОВА. ПРОДОЛЖЕНИЕ» 16+
21.30 Т/с «МЕНТОВСКИЕ ВОЙНЫ» 16+
23.40 Т/с «ЗАКОН И ПОРЯДОК» 18+
1.40 «Спето в СССР» 12+
2.40 Дикий мир 0+
3.15 Т/с «ЗНАКИ СУДЬБЫ» 16+
5.00 «Все будет хорошо!» 16+

ЧĂВАШ РАДИО «РАÇÇЕЙ РАДИО» КАНАЛĔПЕ

6.10 Анонс передач
6.15 События
6.27 Салтак пăтти
6.40 Столичный курьер
6.54 Юрă çаврăмĕ
6.58-7.00 Погода
* * *
7.10 Жемчужина Поволжья
7.33 Паянхи кун
7.37 Çула тухсан
7.51 Мы – вместе
7.58-8.00 Погода
* * *
12.10-13.00 День за днем. Радиожурнал
* * *
18.10 Çĕнĕ хыпарсем
18.24 От 2 до 5
18.29 Библия сегодня
18.39 Каçхи юмах
18.49-19.00 Вести-Чувашия

7 ытларикун

1 КАНАЛ

5.00 «Доброе утро»
9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.35, 3.00 Новости
9.15, 4.25 Контрольная закупка 12+
9.45 «Жить здорово!» 12+
10.55, 3.25 Модный приговор
12.20, 21.35 Т/с «СОБЛАЗН» 16+
14.25, 15.15, 1.35 «Время покажет» 16+
16.00 «Мужское / Женское» 16+
17.00, 2.25, 3.05 «Наедине со всеми» 16+
18.45 «Давай поженимся!» 16+
19.50 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
23.50 Т/С «ВОДОЛЕЙ» 18+

РОССИЯ 1

5.00, 9.15 Утро России
9.00, 11.00, 14.00, 17.00, 17.30, 20.00 Вести
9.55 «О самом главном»
11.35, 14.30, 17.10, 19.35 Местное время
11.55 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
12.55 «Особый случай» 12+
14.50 Вести. Дежурная часть
15.00 Т/с «ПОСЛЕДНИЙ ЯНЫЧАР» 12+
16.00 «Рассудят люди» 12+
18.15 «Прямой эфир» 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «ЧУЖОЕ ГНЕЗДО» 12+
23.50 Х/ф «БЕРЕГИТЕ ЖЕНЩИН» 16+
2.35 Т/с «ЗАКОН И ПОРЯДОК-20» 16+
4.20 Комната смеха

ЧТВ

6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чăваш ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Утро Чувашии
8.07-8.10, 8.35-8.41 Утро Чувашии
9.00 Утренний гость /на чувашском языке/
9.40-9.55 Вспомни, солдат /на чувашском языке/. Премьера
11.35-11.55 Вести-Чăваш ен
14.30-14.50 Вести-Чувашия
17.10-17.30 Вести-Чăваш ен
19.35-20.00 Вести-Чувашия

НТВ

6.00 «Кофе с молоком» 12+
9.00 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.20 Сегодня
10.20 Суд присяжных 16+
11.25 «Суд присяжных. Окончательный вердикт» 16+
12.30 Обзор. Чрезвычайное происшествие
13.20 Т/с «ГОРОД СОБЛАЗНОВ» 16+
15.05, 16.20 Т/с «МОСКВА. ТРИ ВОКЗАЛА» 16+
18.00 «Говорим и показываем» 16+
19.40 Т/с «НОВАЯ ЖИЗНЬ СЫЩИКА ГУРОВА. ПРОДОЛЖЕНИЕ» 16+
21.30 Т/с «МЕНТОВСКИЕ ВОЙНЫ» 16+
23.40 Т/с «ЗАКОН И ПОРЯДОК» 18+
1.40 Главная дорога 16+
2.05 «Судебный детектив» 16+
3.10 Т/с «ЗНАКИ СУДЬБЫ» 16+
5.00 «Все будет хорошо!» 16+

ЧĂВАШ РАДИО «РАÇÇЕЙ РАДИО» КАНАЛĔПЕ

6.10 Вести-Чувашия
6.24 Анонс передач
6.26 Чăваш поэзийĕн çутă çăлтăрĕ
6.40 Столичный курьер
6.54 Юрă саламĕ
6.58-7.00 Погода
* * *
7.10 Вести-Чувашия
7.23 Паянхи кун
7.27 Будьте здоровы
7.37 Вăрçă ачисем
7.47 Олимпийские горизонты
7.55-8.00 Юрă çаврăмĕ
* * *
12.10-13.00 День за днем. Радиожурнал
* * *
18.10 Çĕнĕ хыпарсем
18.24 Остров молодых
18.39 Каçхи юмах
18.49-19.00 Вести-Чувашия

8 юнкун

1 КАНАЛ

5.00 «Доброе утро»
9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.35, 3.00 Новости
9.15, 4.25 Контрольная закупка 12+
9.45 «Жить здорово!» 12+
10.55, 3.25 Модный приговор
12.20, 21.35 Т/с «СОБЛАЗН» 16+
14.25, 15.15, 1.35 «Время покажет» 16+
16.00 «Мужское / Женское» 16+
17.00, 2.25, 3.05 «Наедине со всеми» 16+
18.45 «День семьи, любви и верности» Праздничный концерт
21.00 «Время»
23.50 Т/С «ВОДОЛЕЙ» 18+

РОССИЯ 1

5.00, 9.15 Утро России
9.00, 11.00, 14.00, 17.00, 17.30, 20.00 Вести
9.55 «О самом главном»
11.35, 14.30, 17.10, 19.35 Местное время
11.55 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
12.55 «Особый случай» 12+
14.50, 4.45 Вести. Дежурная часть
15.00 Х/ф «ВОЗВРАЩЕНИЕ ДОМОЙ» 12+
16.00 «Рассудят люди» 12+
18.15 «Прямой эфир» 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «ЧУЖОЕ ГНЕЗДО» 12+
22.55 Специальный корреспондент 16+
0.35 «Заставы в океане. Возвращение»
1.35 Т/ф «ЦЫГАН» 16+
3.40 Комната смеха

ЧТВ

6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чăваш ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Утро Чувашии
8.07-8.10, 8.35-8.41 Утро Чувашии
11.35-11.55 Вести-Чăваш ен
14.30-14.50 Вести-Чувашия
17.10-17.30 Вести-Чăваш ен
19.35-20.00 Вести-Чувашия

НТВ

6.00 «Кофе с молоком» 12+
9.00 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.20 Сегодня
10.20 Суд присяжных 16+
11.25 «Суд присяжных. Окончательный вердикт» 16+
12.30 Обзор. Чрезвычайное происшествие
13.20 Т/с «ГОРОД СОБЛАЗНОВ» 16+
15.05, 16.20 Т/с «МОСКВА. ТРИ ВОКЗАЛА» 16+
18.00 «Говорим и показываем» 16+
19.40 Т/с «НОВАЯ ЖИЗНЬ СЫЩИКА ГУРОВА. ПРОДОЛЖЕНИЕ» 16+
21.30 Т/с «МЕНТОВСКИЕ ВОЙНЫ» 16+
23.40 Т/с «ЗАКОН И ПОРЯДОК» 18+
1.40 Квартирный вопрос 0+
2.45 Дикий мир 0+
3.05 Т/с «ЗНАКИ СУДЬБЫ» 16+
4.55 «Все будет хорошо!» 16+

ЧĂВАШ РАДИО «РАÇÇЕЙ РАДИО» КАНАЛĔПЕ

6.10 Вести-Чувашия
6.24 Анонс передач
6.26 Журналистсем-ентешсем
6.34 Имею право
6.40 Столичный курьер
6.54 Юрă çаврăмĕ
6.58-7.00 Погода
* * *
7.10 Вести-Чувашия
7.23 Паянхи кун
7.26 Мозаика
7.37 Права потребителя
7.43-8.00 Çÿçпипе хупăлчи
* * *
12.10-13.00 Вăхăт çитрĕ. Тÿрĕ эфир
* * *
18.10 Çĕнĕ хыпарсем
18.24 Юрă çаврăмĕ
18.29 Будни ЖКХ
18.39 Чĕрĕ шыв
18.49-19.00 Вести-Чувашия

9 кĕçнерникун

1 КАНАЛ

5.00 «Доброе утро»
9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.35, 3.00 Новости
9.15, 4.20 Контрольная закупка 12+
9.45 «Жить здорово!» 12+
10.55, 3.20 Модный приговор
12.20, 21.35 Т/с «СОБЛАЗН» 16+
14.25, 15.15, 1.35 «Время покажет» 16+
16.00 «Мужское / Женское» 16+
17.00 «Тихвинская икона. Возвращение» 12+
18.45 «Давай поженимся!» 16+
19.50 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
23.50 Т/С «ВОДОЛЕЙ» 18+
2.25, 3.05 «Наедине со всеми» 16+

РОССИЯ 1

5.00, 9.15 Утро России
9.00, 11.00, 14.00, 17.00, 17.30, 20.00 Вести
9.55 «О самом главном»
11.35, 14.30, 17.10, 19.35 Местное время
11.55 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
12.55 «Особый случай» 12+
14.50 Вести. Дежурная часть
15.00 Х/ф «ВОЗВРАЩЕНИЕ ДОМОЙ» 12+
16.00 «Рассудят люди» 12+
18.15 «Прямой эфир» 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «ЧУЖОЕ ГНЕЗДО» 12+
22.55 «Вечер с Владимиром Соловьевым» 12+
0.35 «Гений разведки. Артур Артузов» 12+
1.35 Т/ф «ЦЫГАН» 16+
3.15 Т/с «ЗАКОН И ПОРЯДОК-20» 16+
4.10 Комната смеха

ЧТВ

6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чăваш ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Утро Чувашии
8.07-8.10, 8.35-8.41 Утро Чувашии
9.00 Наша Республика. Главная тема
9.15 Активная молодежь. Премьера
9.30-9.55 Дети войны /на чувашском языке/. Премьера
11.35-11.55 Вести-Чăваш ен
14.30-14.50 Вести-Чувашия
17.10-17.30 Вести-Чăваш ен
19.35-20.00 Вести-Чувашия

НТВ

6.00 «Кофе с молоком» 12+
9.00 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.20 Сегодня
10.20 Суд присяжных 16+
11.25 «Суд присяжных. Окончательный вердикт» 16+
12.30 Обзор. Чрезвычайное происшествие
13.20 Т/с «ГОРОД СОБЛАЗНОВ» 16+
15.05, 16.20 Т/с «МОСКВА. ТРИ ВОКЗАЛА» 16+
18.00 «Говорим и показываем» 16+
19.40 Т/с «НОВАЯ ЖИЗНЬ СЫЩИКА ГУРОВА. ПРОДОЛЖЕНИЕ» 16+
21.30 Т/с «МЕНТОВСКИЕ ВОЙНЫ» 16+
23.40 Т/с «ЗАКОН И ПОРЯДОК» 18+
1.40 «Дачный ответ» 0+
2.45 Дикий мир 0+
3.05 Т/с «ЗНАКИ СУДЬБЫ» 16+
4.55 «Все будет хорошо!» 16+

ЧĂВАШ РАДИО «РАÇÇЕЙ РАДИО» КАНАЛĔПЕ

6.10 Вести-Чувашия
6.24 Анонс передач
6.26 Юхма енĕм – Патăрьел
6.31 Спорт площадки
6.40 Столичный курьер
6.53 Реплика
6.58-7.00 Погода
* * *
7.10 Вести-Чувашия
7.22 Паянхи кун
7.27 Открытая студия. Прямой эфир
7.56-8.00 Юрă çаврăмĕ
* * *
12.10-13.00 День за днем. Радиожурнал
* * *
18.10 Çĕнĕ хыпарсем
18.24 Ырă-çке çу кунĕсем
18.49-19.00 Вести-Чувашия

10 эрнекун

1 КАНАЛ

5.00 «Доброе утро»
9.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
9.15 Контрольная закупка
9.45 «Жить здорово!» 12+
10.55, 3.10 Модный приговор
12.20 Т/с «СОБЛАЗН» 16+
14.25, 15.15 «Время покажет» 16+
16.00 «Мужское / Женское» 16+
17.00 «Жди меня»
18.45 «Давай поженимся!» 16+
19.50 «Поле чудес» 16+
21.00 «Время»
21.30 «Три аккорда» 16+
23.20 «Городские пижоны» «Кто Вы, Артур Фогель?» 16+
1.10 Х/ф «ОМЕН 3» 18+
4.10 «Мужское / Женское»

РОССИЯ 1

5.00, 9.15 Утро России
9.00, 11.00, 14.00, 17.00, 17.30, 20.00 Вести
10.00 «О самом главном»
11.35, 14.30, 17.10, 19.35 Местное время
11.55 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
12.55 «Особый случай» 12+
14.50 Вести. Дежурная часть
15.00 Х/ф «ВОЗВРАЩЕНИЕ ДОМОЙ» 12+
18.15 «Прямой эфир» 12+
21.00 «Измайловский парк» Юбилейный вечер Лиона Измайлова 12+
23.45 Торжественная церемония открытия XXIV Международного фестиваля «Славянский базар в Витебске»
1.20 «Живой звук»
3.20 Горячая десятка 12+
4.25 Комната смеха

ЧТВ

6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чăваш ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Утро Чувашии
8.07-8.10, 8.35-8.41 Утро Чувашии
9.00 Главная тема. Премьера
9.15-10.00 Творческий вечер А. Осипова. 3 часть /на чувашском языке/. Премьера
11.35-11.55 Вести-Чăваш ен
14.30-14.50 Вести-Чувашия
17.10-17.30 Вести-Чăваш ен
19.35-20.00 Вести-Чувашия

НТВ

6.00 «Кофе с молоком» 12+
9.00 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сегодня
10.20 Суд присяжных 16+
11.25 «Суд присяжных. Окончательный вердикт» 16+
12.30 Обзор. Чрезвычайное происшествие
13.20 Т/с «ГОРОД СОБЛАЗНОВ» 16+
15.05, 16.20 Т/с «МОСКВА. ТРИ ВОКЗАЛА» 16+
18.00 «Говорим и показываем» 16+
19.40 Т/с «НОВАЯ ЖИЗНЬ СЫЩИКА ГУРОВА. ПРОДОЛЖЕНИЕ» 16+
23.25 Х/ф «НАЙДИ МЕНЯ» 16+
1.20 «Тайны любви» 16+
2.15 Т/с «ЗНАКИ СУДЬБЫ» 16+
3.05 Т/с «ПОД ПРИЦЕЛОМ» 16+
5.00 «Все будет хорошо!» 16+

ЧĂВАШ РАДИО «РАÇÇЕЙ РАДИО» КАНАЛĔПЕ

6.10 Вести-Чувашия
6.24 Анонс передач
6.26 Чăваш тĕнчи
6.35 Юрă çаврăмĕ
6.40 Столичный курьер
6.54 Юрă çаврăмĕ
6.58-7.00 Погода
* * *
7.10 Вести-Чувашия
7.23 Паянхи кун
7.28 Из сводок МВД
7.38 Ăстаçă
7.48-8.00 Кăмăлтан. Ирхи концерт
* * *
12.10-13.00 День за днем. Радиожурнал
* * *
18.10 Çĕнĕ хыпарсем
18.25 Ăраскал
18.49-19.00 Вести-Чувашия

11 шăматкун

1 КАНАЛ

5.10, 6.10 М/ф «Хортон»
6.00, 10.00, 12.00, 18.00 Новости
6.45 Т/с «БЕСЦЕННАЯ ЛЮБОВЬ» 16+
8.45 «Смешарики. Новые приключения»
9.00 «Играй, гармонь любимая!»
9.45 «Слово пастыря»
10.15 Смак 12+
10.55 «Михаил Галустян. «Понять и простить» 12+
12.15 «Идеальный ремонт»
13.10 «Барахолка» 12+
14.00 Т/с «ЛИЧНАЯ ЖИЗНЬ СЛЕДОВАТЕЛЯ САВЕЛЬЕВА» 16+
18.15 «Кто хочет стать миллионером?»
19.15 Коллекция Первого канала. «ДОстояние РЕспублики: Андрей Дементьев»
21.00 «Время»
21.20 «Сегодня вечером» 16+
23.00 Х/ф «ПРЕДЛОЖЕНИЕ» 16+
1.00 Х/ф «КАГЕМУША» 16+
4.00 Модный приговор
5.00 Контрольная закупка

РОССИЯ 1

5.30 Х/ф «СНАЙПЕР» 12+
7.30 «Сельское утро»
8.00, 11.00, 14.00 Вести
8.20, 11.20, 14.30 Местное время. Вести-Москва
8.30, 5.00 «Планета собак»
9.10 «Укротители звука» 12+
10.05 «Освободители» «Воздушный десант» 12+
11.30 «Кулинарная звезда»
12.30, 14.40 Х/ф «ПРОЩАНИЕ СЛАВЯНКИ» 12+
15.10 Субботний вечер
17.05 «Улица Веселая» 12+
18.00 Х/ф «ВЕЧНАЯ СКАЗКА» 12+
20.00 Вести в субботу
20.45 Х/ф «УДАР ЗОДИАКА» 12+
0.40 Х/ф «АРИФМЕТИКА ПОДЛОСТИ» 12+
2.40 Х/ф «ТАРТАРЕН ИЗ ТАРАСКОНА» 12+
5.30 Комната смеха

ЧТВ

8.20-8.30 Вести-Чăваш ен
10.05-11.00 Для вас, любимые. Концерт по заявкам
14.30-14.40 Вести-Чувашия

НТВ

6.05 Т/с «ПЛЯЖ» 16+
8.00, 10.00, 13.00, 19.00 Сегодня
8.20 «Хорошо там, где мы есть!» 0+
8.50 Их нравы 0+
9.25 «Готовим с Алексеем Зиминым» 0+
10.20 Главная дорога 16+
10.50 «Поедем, поедим!» 0+
11.55 Квартирный вопрос 0+
13.20 Своя игра 0+
14.10 Т/с «МЕНТОВСКИЕ ВОЙНЫ» 16+
18.00 Следствие вели...16+
19.20 «Летнее центральное телевидение» 16+
20.00 «Самые громкие русские сенсации» 16+
22.00 Ты не поверишь! 16+
22.50 «Хочу v ВИА Гру!» 16+
0.55 «Сегодня. Вечер. Шоу» 16+
2.15 «Спето в СССР» 12+
3.10 Дикий мир 0+
3.20 Т/с «ПОД ПРИЦЕЛОМ» 16+
5.10 «Все будет хорошо!» 16+

ЧĂВАШ РАДИО «РАÇÇЕЙ РАДИО» КАНАЛĔПЕ

7.10 Вести-Чувашия
7.23 Анонс передач
7.25 Паянхи кун
7.31 Столичный курьер
7.42 С нами Бог
7.57-8.00 Юрă çаврăмĕ
* * *
12.10 Точка роста
12.28 Килте пĕçерер-ха
12.34 Эсир юратнă юрă-кĕвĕ
12.49-13.00 Чун туртăмĕ
* * *
18.10-19.00 Юрă пултăр парне. Тÿрĕ эфир

12 вырсарникун

1 КАНАЛ

5.40 Т/с «БЕСЦЕННАЯ ЛЮБОВЬ» 16+
6.00, 10.00, 12.00 Новости
6.10 «Бесценная любовь» 16+
7.45 «Служу Отчизне!»
8.20 «Смешарики. ПИН-код»
8.35 «Здоровье» 16+
9.40 «Непутевые заметки» 12+
10.15 Ирина Муромцева, Николай Фоменко, Алексей Пивоваров в проекте «Парк» Новое летнее телевидение
12.15 Фазенда
12.50 «Горько!» 16+
13.40 «Константин Райкин. Театр строгого режима» 12+
14.40 Х/ф «СВОЙ СРЕДИ ЧУЖИХ, ЧУЖОЙ СРЕДИ СВОИХ»
16.35 «День семьи, любви и верности» Праздничный концерт
18.45 Коллекция Первого канала. «Клуб Веселых и Находчивых» Летний кубок в Сочи 16+
21.00 Воскресное «Время»
22.30 «Аффтар жжот» 16+
23.35 «Спектакль...» Сольный концерт Полины Гагариной 12+
1.15 Х/ф «ГИД ДЛЯ ЗАМУЖНЕЙ ЖЕНЩИНЫ» 12+
3.05 Модный приговор
4.05 Контрольная закупка

РОССИЯ 1

6.25 Х/ф «АНИСКИН И ФАНТОМАС» 12+
9.10 «Смехопанорама» Евгения Петросяна
9.40 Утренняя почта
10.20 Местное время. Вести-Москва. Неделя в городе
11.00, 14.00 Вести
11.10 Т/с «РОДИТЕЛИ» 12+
12.10 Х/ф «ЛЮБВИ ВСЕ ВОЗРАСТЫ...» 12+
14.20 «Смеяться разрешается»
16.15 Х/ф «ПЕЧАЛИ-РАДОСТИ НАДЕЖДЫ» 12+
20.00 Вести недели
22.00 «Воскресный вечер с Владимиром Соловьевым» 12+
0.35 Х/ф «ОБЕТ МОЛЧАНИЯ» 12+
2.30 Х/ф «КТО ПОЕДЕТ В ТРУСКАВЕЦ» 16+
4.00 Комната смеха

ЧТВ

10.20-11.00 Вести-Чувашия. События недели

НТВ

6.10 Т/с «ПЛЯЖ» 16+
8.00, 10.00, 13.00 Сегодня
8.15 «Русское лото плюс» 0+
8.50 Их нравы 0+
9.25 Едим дома 0+
10.20 Главная дорога 16+
10.50 «Еда живая и мертвая» Научное расследование Сергея Малоземова 12+
11.55 «Дачный ответ» 0+
13.20 Своя игра 0+
14.10 Т/с «МЕНТОВСКИЕ ВОЙНЫ» 16+
18.00 Следствие вели...16+
19.00 «Акценты» Информационная программа
19.30 Чистосердечное признание 16+
20.20 Х/ф «МЕДВЕЖЬЯ ХВАТКА» 16+
0.05 «Большая перемена» 12+
2.00 «Жизнь как песня. Татьяна Буланова» 16+
3.00 Т/с «ПОД ПРИЦЕЛОМ» 16+
4.55 «Все будет хорошо!» 16+

ЧĂВАШ РАДИО «РАÇÇЕЙ РАДИО» КАНАЛĔПЕ

7.10 Анонс передач
7.17 Паянхи кун
7.21 Столичный курьер
7.34 Здоровье
7.44 Çыравçăсем – ачасем валли
7.55-8.00 Юрă çаврăмĕ
* * *
12.10-13.00 Кайри – мала. Хит-парад
* * *
18.10-19.00 Ылтăн çÿпçерен

КИРПИЧ
более 500 видов и цветов.
Газосиликатные блоки
ТК «ТЕРМИНАЛ».
ОПТОВЫЕ ЦЕНЫ
г. Чебоксары, Канашское шоссе, 7/1,
тел. 30-55-15,
г. Новочебоксарск, ул. Промышленная, 41,
тел. 73-84-12.

Факс: /8352/ 28-83-70
E-mail: hypar2008@rambler.ru
РЕКЛАМА
Адрес: 428019, Шупашкар хули, И.Яковлев проспекчĕ, 13-мĕш çурт, 316-мĕш пӳлĕм
ПЕЛТЕРУ
Тел.: /8352/ 28-83-70, /8352/ 56-20-07

СУТАТĂП ПРОДАЮ

15.Кирпич любой. Т. 8-961-339-33-63.

17.Песок, гравмассу, керамзит, чернозём, **навоз.** Доставка. Т. 8-905-197-40-19.

19.КИРПИЧ красный, силикатный, **гравмассу,** щебень, **керамзит,** песок, кольца, **к/б блоки.** Т. 8-927-862-91-66.

21.Керамблоки, гравмассу, песок. Т.: 8-903-345-63-07, 8-917-675-75-28.

22.Немецкие ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА. Низкие цены. Пенсионерам скидки. Замер, доставка – бесплатно. Без вых. **Т. 8-927-855-83-55.**

23.Гравмассу, песок, бой кирпича, **щебень.** Д-ка. Т. 89061355241.

24.ГРАБЛИ, косилки, сажалки, **копалки,** окучники, **опрыскиватели.** Доставка. Т. 8-927-853-35-96.

26.КЕРАМБЛОКИ /20х20х40, 12х20х40, 10х20х40/, **керамзит** в мешках, **цемент,** кирпич, **к/кольца.** Доставка. Т. 89033468556.

27.Красноармейские КЕРАМБЛОКИ – высококачественные, пропаренные /стеновые, перегородочные/, **сухие** строительные **смеси.** Доставка. Т. 89033220052.

30.Гравмассу, песок, щебень, **керамзит.** Д-ка. Т. 89053465671.

31.Гравмассу, песок, керамзит, кирп. бой. Д-ка. Т. 89033225766.

33.Кирпич рядовой, лицевой; **керамблоки, кольца.** Доставка. Т.: 89063804835, 89276674605.

34.Гравмассу, песок, **щебень, керамблоки.** Доставка до 25 тн. Т.: 89176500385, 89603073399.

35.Пластиковые **ОКНА,** металлические **ДВЕРИ.** Бесплатно: замер, доставка, демонтаж. **Гарантия** 15 лет. **Рассрочка.** Скидки. Т. 8-937-391-39-91.

37.Ворота, калитки, заборы, навесы. Ковка, **кровля,** обшивка сайдингом. Общестроительные и сварочные работы. Замер. Д-ка. Установка. Гарантия. **Пенсионерам – скидки.** Т.: 89022881447, 387574, metalservis21.ru

40.ПИЛОМАТЕИАЛ /хвоя, береза, дуб, липа, осина/, **срубы, дрова, горбыль.** Т. 8-903-389-14-00.

41.Гравмассу, гравий, песок речной, карьерный; **щебень,** керамзит. Д-ка. Т. 89278404595.

42.Керамблоки 12х20х40, 20х20х40, **кольца колодезные** - диам. 1,5 м; 1 м; 0,8 м; 0,7 м; 0,45 м. Доставка. **Бурение.** Т.: 8-987-666-41-40, 8-937-010-01-41.

48.Керамблоки, бой кирпича, бетона; сваи, **ОПГС,** песок, **ФБС.** Т. 89063814420.

49.Керамблоки, цемент, керамзит в мешках – цены от производителя. Т. 89053447932.

58.Гравмассу, щебень, песок, керамзит, бетон, чернозём. Д-ка. Недорого. Т. 89276687015.

65.Песок, гравмассу, бой кирпича, **щебень** известк-й, **чернозём.** Т.: 8-919-656-77-52, 8-909-300-57-05.

66.Гравмассу, песок, бой кирпича, **щебень.** Уч. ВОВ и пенсионерам – скидки. Т. 89176769379.

67.БЛОКИ керамзитобетонные, тротуарные **плиты, песок.** Доставка. Тел. 8-917-676-27-37.

75.Дымоходные трубы из нерж. стали. Аргонная сварка, медь, нержавейка. Т. 44-44-33.

76.Срубы с комплектацией. **Липовые срубы** – на заказ. Доставка. Т. 89379528467, Владимир.

79.ПРИЦЕПЫ трактора Т-25 и мотоблока. Т. 89053444735.

89.БЛОКИ керамзитобетонные от производителя. Высокое качество. Низкие цены. **Доставка.** Документы. Т. 89373866629.

93.Кирпич красный одинарный, полуторный, силикатный, облицовочный /все цвета/, половняк, **КББ** /20х20х40, 20х12х40/, **гравмассу,** керамзит. Доставка. Разгрузка кран-манипулятором. Т.: 44-20-97, 89033582097.

95.ТРУБЫ ВИТЫЕ, офактуренные; **кованые элементы** в ассортименте. Т. 8-927-844-15-01.

120.ПЕНОПОЛИСТИРОЛ–ПЕНОПЛАСТ, теплоизоляционный материал. **НИЗКИЕ ЦЕНЫ.** ДОСТАВКА. Прием заказов по тел. 8-917-078-99-45.

123.Гравмассу, песок, навоз. Доставка по старым ценам. Т. 8-927-850-28-21.

133.СЕТКУ–РАБИЦУ от производителя около 100 видов, сетку сварную, кладочную, штукатурную; **проволоку, столбы.** Доставка. Т.: 683045, 89379522211.

138.ОКНА, ДВЕРИ. Обшивка. Замер, доставка, демонтаж бесплатно. **Гарантия** 15л. Т. 89196624097.

154.ОКНА и ПОТОЛКИ – немецкое качество. Монтаж по ГОСТу. Пенсионерам скидки. Рассрочка. Т. 89176627164.

170.Профнастил, металлочерепицу, сайдинг. Т. 8-903-322-04-79.

172.Тротуарные ПЛИТЫ, брусчатку. Доставка, укладка. Скидки. Гарантия. Т. 8-903-322-04-79.

180.Комбикорм, зерно, отруби, муку горох. Д-ка. Т. 89373916016.

183.Окна Чувашии. **ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА, жел. двери.** Т. 89050281182.

188.Гравмассу, песок, щебень. Доставка. Т. 8-927-846-24-10.

190.Заборы, откатные **ворота, козырьки, навесы.** Т. 89176500640.

205.Цемент, песок, гравмассу, щебень, **керамзит,** блоки. Д-ка. Т.: 89278497675, 89278497674.

241.Бетон, раствор, **ж/б изделия, пиломатериалы.** Д-ка по Чувашии. Т.: 89278535732, 89373918648.

251.МЕТАЛЛОЧЕРЕПИЦУ, профнастил, металлосайдинг, пластиковые окна. **Доставка,** замеры. **СТРОИТЕЛЬСТВО.** Т. 89196534368.

261.Песок, навоз, **гравмассу,** торф, **керамзит,** грунт, **щебень,** чернозём. Т. 89083035676.

270.Кольца колодезные 0,7м, 1м, 1,5м. Д-ка. Установка. Т.: 36-26-23, 8-903-379-77-68.

284.Канашскую гравмассу, песок, щебень, грунт, навоз. Т. 8-909-302-09-58.

295.Песок, ОПГС, **щебень,** известь, асфальтную крошку, **навоз,** землю, **торф.** Доставка. Т.: 89196741016, 89603003816.

322.ПЕСОК, щебень, гравмассу, керамзит. Доставка. Т. 89033220479.

334.КОЛЬЦА от производителя – 0,7м; 0,5м; 1м. Т. 89030654056.

341.Пластиковые ОКНА и ДВЕРИ. Замер, доставка – **бесплатно.** Установка под ключ. Пенсионерам – скидки. Т. 89278447811.

360.Улья новые. Т. 8-960-309-14-14.

361.АКЦИЯ! КОЛЬЦА железобетонные для колодцев и канализаций 0,7; 1; 1,5м. Бурение. Д-ка манипул-м. **Т. 8-967-470-46-77.**

382.Гравмассу, песок /карьерный, речной/, **щебень, керамзит,** чернозём. Недорого. Т. 89370161122.

409. Гравмассу, песок, **керамзит, щебень,** навоз. Т. 89278556552.

463.Колодезные кольца /бурение/, **керамблоки.** Т. 89176660432.

464.Гравмассу, песок, щебень. Д-ка. Т. 89603098191.

465.Гравмассу, песок, щебень. Д-ка. Т. 89093054261.

469.КОРОВУ коричневой масти /3 года /. Т.8-903-322-53-07.

470. Качественные **ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА и ДВЕРИ.** Низкие цены. Пенсионерам – скидки. Замер. Доставка. Установка. Без вых. Т.8-903-322-53-07.

493.Дойных коз. Т. 8-917-667-91-67.

494.Козликов Зааненской породы /2,5 месяца/. Т. 89877608132.

496.Кирпичный дом с земельным участком и надворными постройками **в Моргаушском районе** в 35 км от Чебоксар по трассе М7. Т. 8-927-865-32-37.

ПУЛĂШУ УСЛУГИ

36.Известный чебоксарский экстрасенс, хиромант – сниму порчу, поставлю защиту, помогу в решении семейных и финансовых проблем. Т. 89063808628.

38.ЧИСТКА КОЛОДЦЕВ. Т. 8-961-342-90-59.

45.Лечение алкоголизма, табакокурения. Т.: 89030662902, 89276673368. *Лиц. 5001001230 от 08.06.2007. Имеются противопоказания, проконсультируйтесь со специалистом.*

46.Бурение колодцев, **углубление; продажа** и **д-ка** ж/б колец. bur.21.ru. Т. 89053434207.

51.Бурение колодцев, скважин; **кольца** колодезные высококачественные. Доставка. Тел.: 8-927-847-71-43, 89373790080.

57.Свадьбы, юбилеи – тамада, диджей, «Уяв». Т. 89373756378, Мила.

77.НАТЯЖНЫЕ ПОТОЛКИ за 1 день. Т. 8-937-397-24-42.

152.Бурение скважин на воду. Т. 8-960-302-12-93.

171.Кровельные, фасадные работы. Т. 89033220479.

246.Бурение скважин на воду. Чистка старых скважин. Т. 8-906-381-60-37.

258.Бурение скважин на воду. Тел. 8-960-301-25-13.

259. Бурение скважин на воду. Тел. 8-927-991-66-99.

269.Утепление домов – ЭКОВАТОЙ. Профессиональный монтаж. Летние скидки. Т. 89196691666.

278.Кровля, обшивка сайдингом, **утепление.** Т. 89176500640.

313.ДОСТАВКА гравмассы, песка /речного, карьерного/, щебня, торфа, навоза. Т.: 8-960-308-08-54, 8-917-066-04-80.

314.Бурение колодцев. Продажа к/колец. Т. 89276670803.

406.Строительные работы – от фундамента до кровли. **Недорого.** Качественно. Т. 89196534368.

412.Чăнкă ТАМАДА. Т. 8-937-393-57-79.

450.СТРОИТЕЛЬСТВО: фундамент, кладка. **Все виды кровли.** Отделочные работы. Заборы. Постройки. Брусчатка. Сайдинг. Гарантия. Качество. Пенсионерам – скидки. Т. 89276665404.

466.Бурение скважин на воду до 90 м – **недорого.** Т. 89278625531.

481.Услуги мини-экскаватора. Выезд по р-нам. Т. 8-927-668-21-81.

484.ГРУЗОПЕРЕВОЗКИ по Чувашии. Дёшево. Т. 8-917-670-29-40.

ТУЯНАТĂП КУПЛЮ

18.Бычков, тёлок, коров, лошадей. Т. 8-962-599-47-06.

28.Вăкăр, ёне, **тына, сысна амисем.** Т. 8-927-999-37-37.

39.Коров, бычков и лошадей. Т. 8-960-310-98-78.

50.Коров. Т. 89278508564.

108.Тёлок, коров. Т. 8-937-014-49-97.

403.КРС – по высоким ценам. Т. 8-906-132-76-04.

483.Мет. лом, металлоконструкции, ангары, резервуары под демонтаж. Т. 21-68-15. *Лиц. Минэкономразвития ЧР №ЛЦ-21026 от 31.10.2011 г.*

ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА
Изготовление в короткие сроки.
Гарантия качества
Скидки до 30 %
Тел. 89176594701.

1.Качественную фабричную **МЕБЕЛЬ** по доступным ценам: стенки от 7900р., прихожие от 3600р., шкафы от 3300р., комоды от 2300р., столы от 1000р., кровати от 4000р. Доставка, сборка. Скидки, рассрочка. Салон «Express Комфорт»: м-н «Экспресс»; вещ. рынок «Ярмарка»; МТВ-Центр – 4-й эт.; «Северная» ярмарка Т.: 46-55-44, 8-953-899-82-24. **Сайт:** www.ex-comfort.ru.

2.АКЦИЯ! БЛОКИ КЕРАМЗИТОБЕТОННЫЕ, пропаренные, вибропрессованные 20х20х40 – 33 руб., 12х20х40 – 28 руб., 9х20х40 – 24 руб. Высокое качество. Доставка манипулятором. **Т. 8-967-470-46-77.**

3.АКЦИЯ! ПЕСОК, ГРАВМАССУ, щебень, керамзит. По низким ценам. Доставка. Т. **8-967-470-46-77.**

4.Немецкие ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА. Низкие цены. Пенсионерам скидки. Замер. Доставка – бесплатно. Без вых. **Т. 8-987-576-65-62.**

5.БЛОКИ керамзитобетонные 20х20х40, 12х20х40, 9х20х40 пропаренные, гидро-вибропрессованные, заводские от производителя – недорого, **цемент, песок.** Доставка. Разгрузка. Без выходных. Кассовый чек, **документы.** Т. 8-960-301-63-74.

7.ГРАВМАССУ, песок, щебень, керамзит, чернозём. Дёшево. Доставка. Т.: 8-903-358-17-70, 8-927-668-97-13, 38-97-13.

8.Гравмассу, песок, **щебень,** торф, кирп. бой, **керамблок, керамзит**. Пенсионерам, уч. ВОВ скидки. Т. 8-905-199-01-22.

9.Гравмассу, песок, щебень, керамзит. Дёшево. Доставка. Т.: 8-903-358-30-21, 44-30-21.

10.Сетку-рабицу от производителя – более 80 видов, **сетку** сварную – более 30 видов, **профнастил,** гвозди, **столбы,** проволоку. Изготовление ворот, калиток. Доставка. Выездная сварка /генератор/. Грузоперевозки. Т.: 68-05-67, 34-70-70.

11.Срубы для бани. Т. 37-28-74.

12.Профнастил, металлочерепицу, **оцинковку** рул., листовую, трубы профильные, водостоки, **металлосайдинг. Согнём** любые доборные элементы для кровли и фасада. Т. 44-44-33.

ЁÇ РАБОТА

54.МОНОЛИТЧИКИ, КАМЕНЩИКИ – в Подмосковье. Т. 89176737773.

297.Требуются каменщики, монолитчики в Москву. Оплата своевременная. Т. 8-962-321-70-11.

ТĚРЛĚРЕН РАЗНОЕ

Дорогие жители и выходцы деревни Каткасы Цивильского района!

Ждем вас и **приглашаем** всех желающих 4 июля к 11 часам **на празднование деревни Каткасы** Цивильского района.

ИЗДАТЕЛЬСТВО ÇУРЧĚ
ХЫПАР
ИЗДАТЕЛЬСКИЙ ДОМ

Учредитель: Чăваш Республикин Информаци политикипе массăллă коммуникацисен министерствин "Хыпар" Издательство çурчĕ" Чăваш Республикин хăй тытăмлă учрежденийĕ

КИЛ-ÇУРТ, ХУШМА ХУÇАЛĂХ

Çырăнмалли индекс: 54806

Директор-тĕп редактор В.В.ТУРКАЙ
Редактор Э.Н.ИВАНОВА

РЕДАКЦИПЕ ИЗДАТЕЛЬ АДРЕСĚ:
428019, Шупашкар хули, Иван Яковлев проспекчĕ, 13, Пичет çурчĕ, III хут, "Кил-çурт, хушма хуçалăх".
ЫЙТСА ПĚЛМЕЛЛИ ТЕЛЕФОНСЕМ:
56-15-30, 56-00-67.
коммерци дирекцийĕ:
28-83-70,
56-20-07 – инспекторсем.

Факс: /8352/ 28-83-70.
Электронлă почта:
hypar@mail.ru
hypar2008@rambler.ru
hyparkd@mail.ru

Хаçата Федерацин çыхăну, информаци технологийĕсен тата массăллă коммуникацисен сферинчи надзор службинче /Роскомнадзор/ 26.04.2013 ç. ПИ ФС77-53799 №-пе регистрациленĕ.

01.07.2015. Пичете графикпа 19 сехет те 30 минутра алă пусмалла. 16 сехетре алă пуснă.

Хаçата «Хыпар» Издательство çурчĕ» АУ техника центрĕнче калăпланă, «Чăваш Ен» ИПК АУО типографийĕнче пичетленĕ. 428019, Шупашкар хули, И.Яковлев проспекчĕ, 13. 56-00-23 – издательство директорĕ.

Тираж 15375. Заказ 2506.